

Nevím, jestli se Vám někdy v životě stalo nějaké pořádné společenské faux pas. Klidně se můžete sdílet. Já raději pomlčím. Člověk se má rád, nechce se ztrapnit, tak dbá pečlivě zvyků a konvencí té které skupiny, v níž se právě vyskytuje, to ho drží v bezpečí. Řídíme se etiketou. Vzhledem k tomu, že dnes si budeme povídat mj. o líbání, dovolte mi krátký vstup od muže, co do etikety nejpovolnějšího:

<https://youtu.be/XB1TEsqg4Sk?list=PLA351425B4BD562D2&t=283>

To po nás snad i NZ chce, abychom nevybočovali, v čem nemusíme. Aneb být pro žida židem, Řeka Řekem, pro Čecha Čechem. Dobrý mrav a určitá citlivost na místo i společnost nás nějakým způsobem řadí do společnosti a umožňuje vzájemnou komunikaci. Umožňuje rozhovor. A tenhle svět totiž potřebuje tolik to, co jsme sami dostali darem. Naději v odpuštění, milost, lásku... Proto stojí za to, jít lidem naproti. Nedělat překážky, tam, kde být nemusí. Možná sami často netušíme, co máme, možná nám to přijde normální, že si toho ani nevšimneme, možná že máme oči jenom pro špatné a negativní, ale slyším hlasy lidí, ať už z církve, ale dokonce mimo ni, kteří k nám občas zavítají třeba na bohoslužbu, že jim to přijde vřelé, laskavé, že se tu cítí dobře. A asi je potřeba to říct. Ten často všelijak pokřivený umorovaný život, který se snažíme s Pánem žít, v sobě přece jen nese jinou kvalitu. I když si to nemyslíme, jsme jiní - v tom dobrém.

A teď si představte někoho, kdo se chová zcela nepatřičně, vlastně úplně zhovadile, kdo ruší a boří dobré a zažité konvence, kdo má temnou a pochybnou minulost a místo toho, aby se někde schoval do přítomnosti, sám do něj okázale vstupuje.

Čtení Lk 7, 36-50

Tím pomyslným zhovadilcem je žena. Hříšná žena. Kdo jiný, protože ženám z Lukášova evangelia se teď věnujeme. Zatím se v tom mluvení o ženách setkáváme s někým, kdo je trošku svérázný, kdo se vymyká zažitým představám. A v dnešním případě to není jinak.

Ježíš byl pozván do domu jistého Šimona farizeje neboli člověka zastávajícího ty pravověrné zásady tehdejšího židovství, které se vlastně od těch Ježíšových příliš nelišily, do domu zbožného a snad i dobře postaveného muže, - zkrátka mezi lepší lidi. Sám Ježíš konvence překračoval, ale...znáte ten pocit, když jste trochu punkoví, chcete se vymezit proti stádu, protože je důvod, ale pak se přičítá nějaký známý, nebo příbuzný (nejlépe maminka, nebo babička), který vám v mžiku zkazí image, co si tak pracně budujete.

Takhle by si mohl připadat Ježíš, který sám byl v jistém smyslu celebritou, který vzbuzoval sympatie, ale i silné reakce z opačné strany, a přece někdo, kdo si nárokoval příliš mnoho, aby mohl strpět výstřelky druhu, které jsme viděli u téhle ženy. Někdo zcela nepatřičný se chová...nepatřičně, myslí to pravda dobře, ale tu situaci dobře nevyhodnotí. Nevíme, co je vlastně zač, co vlastně před tím prováděla tak zlého, ale jako dnes i tehda ve zbožném prostředí platil za nejvíc pohoršující hřích nějaký ten sexuální... Ten se nejlíp představí... No a namísto aby jemně políbila Ježíše na tvář, jak jsme viděli v etiketě, takhle ženská maže olejem nohy (což je pravda ještě v dobových mezích), ale zcela proti bontonu ty nohy líbá! Kdyby aspoň ty ruce, ale ona nohy. Proč se tak ponižuje? Ztrapňuje? Navíc nedůstojně brečí a špiní si rozpuštěné vlasy (taky známka necudnosti), svoji ženskou chloubu o špinavé nohy...Nedůstojné pro všechny.

Ježíš se nenechá vyvést z konceptu. Což je problém. Nijak se nebrání výstřednostem té poněkud výstřední ženy. Nechává si kazit auru spravedlivého a čistého rabína. Nechává vstoupit do své intimity někoho, kdo svoji intimitu snad zneužil proti sobě i druhým. Farizeus Šimon ví, co se sluší

a patří, je vzdělán ve Špačkovi, ale i v daleko větších věcech. Proto si pod vousy žbrblá svoje. Kdyby ten Ježíš byl prorok, tak by věděl.

Ježíš se ale nejen nechává takto hostit, On se samotné ženy zastává. A to právě tehdy, když si Šimon tohle jen pomyslí. Ale Ježíš jako prorok uhodne tuhle myšlenku a prorocky zasáhne. Nebo vlastně spíš řekne věci oklikou, podobenstvím, které má názorně popsat situaci, ve které se nacházejí pomocí obrazu – aniž by toho druhého urazil, nebo alespoň naplno konfrontoval, jedná s úctou k hostiteli a k dobrým mravům. Nechce Šimona ztratit, stejně jako tu ženu. Ježíš nemlátí Šimona Božím slovem po hlavě, aby sám sebe obhájil, nevhazuje mu do tváře jeho tvrdost, neponižuje, ale volí vlídnější cestu podobenství. Jakoby záleželo nejen na obsahu, ale i na tom, jak se věci poví. I ty největší a nejsilnější Boží věci, které se přece mají prosadit sami se musí říkat s ohledem na druhého!

A Šimon, který mimochodem v ničem jako hostitel nepochybil, odpovídá se vsí zdvořilostí, na Ježíšovu nabídku několika slovy: pověz mistře. A tak si spolu s ním představte dva dlužníky bankovní společnosti, kteří dluží nemalé sumy. Tak nejprve 50 denárů – to dělá asi dva a půl měsíce průměrného výdělku. U nás je to dnes 45000, medián pak 38000 s daní. Bez daně tedy 85-90 tisíc u prvního dlužníka, u druhého krát deset, tedy skoro milion.

A teď si představte sebe jako věřitele, obojí nejsou žádné malé částky. A je zcela absurdní odpouštět tenhle dluh. Ano, známe z evangelíí příběh o marnotratném synu, kterého milosrdný otec přijme zpátky – ale je to jeho dítě! Tady žádný takový vztah není. Paradoxní, možná až absurdní. Dlužíte někomu peníze a jediný Váš argument spočívá v tom, že zrovna nemáte. Banka vám místo splátkového kalendáře, exekutora či nějaké jiné schůdné možnosti navrhne...nemusíš platit, to nevádí. Když už nemáš, tak to nech. Chtěl bych takovou banku. Nevíme, proč se věřitel, půjčovatel propůjčil k této štědrosti, není to téma. Prostě odpustil. A kdo by tak asi mohl mít danou banku raději? V současné době řeším otázku auta, takže si to převedme na toto spotřební zboží. Bude ho mít radši ten, kdo naboural a zrušil Fabii, 1.2, 44 kW htp, rok 2009 s malým nájezdem cca do 100 tisíc, nebo ten, kdo naboural nového Kodiaqa? Je to jasné! Fabii s Kodiaqem nemůžete srovnávat... Šimon farizej to ví.

A Ježíš, když si připravil opatrně podobenstvím cestu, odkrývá celou tu situaci ve své nahotě: ta žena, i když snad její projevy jsou přinejmenším...bizarní, ona je vzorem! Šimon sice projevils pohostinnost, ale jen v mezích nutnosti, očekávání. Ona ale dala všechno, co měla, počínaje olejem, svou ctí konče, aby Ježíše poctila, aby Ježíši dala přednost před vším ostatním na světě. Nic pro ni nebylo důležitější. Proč? Protože dostala od Něj něco, co skutečně potřebovala, skutečné odpuštění. Odpuštění něčeho, co snad pokládala snad za nemožné. Nevíme, co to bylo. Ale věděla, že s tím nemůže žít. Trýznilo ji to. Věděla, že dluží Bohu, kterému se bude každý zodpovídat, příliš. A snad proto věděla jako jedna z prvních, kdo je Ježíš. Že to není jen zázračný rabín, ale i ten, který tu zastupuje Toho, vůči kterému se cítila dlužníkem. A Ten to pokřivené napřimuje, narovnává narušené vztahy, neodsuzuje, ale odpouští. Ten bere zpátky člověka do života. Ten říká, jsi stejně cenná jako všichni ostatní, i přes to.

Bezejmenná žena bez cti, postižená hříchem se stává vzorem pro ctihodného farizeje Šimona, který je sám v Ježíšově podobenství vyobrazen jako dlužník. Stává se vzorem, protože všechno vsadila na Ježíšovu kartu, uvěřila, že tenhle jí může pomoci – a On ji pomohl. Stává se vzorem, protože poté dává Ježíšovi z vděčnosti a lásky, které v ní odpuštění probudilo. Stává se tím, kdo se odvažuje za Ježíšem tak blízko jako nikdo jiný. Kdo si dovoluje k němu věci až bezmála intimní. Kdo líbá Ježíše způsobem, který se snad vymyká sexuální náklonosti, ale který zdaleka přesahuje rámec běžného. Čím větší průserář, tím blíž může být Ježíši, tím víc pochopí Jeho život, jeho

tajemství. Máme tedy, může nás napadnout, směle hřešit, jít proti druhým, Bohu, a v prvé řadě sobě samým, abychom byli Ježíši blíží? Ne. Ježíš přece přišel moc hříchu zlomit. Je to ale zpráva pro ty, kdo jsou sami sobě odporní, kdo se na sebe nemůžou ani podívat. K Bohu můžeš i přes to. A možná právě proto. Jen tam, je uzdravení. Jen tam, kde nic není, může se projevit Jeho plnost.

Někdy to máme každý z nás. Věci, kterých se nemůžeme zbavit, které se na nás lepí, padají na nás i po letech jako kostlivci ze skříně. Snad to nemusí být často spektakulární hříchy, ale i to málo nás na sobě samých děsí. Ježíš, ale počítá s tím, kým jsme. A dává vždy novou šanci. Změna je v Něm možná. A jen v Něm se probudí nový život, nesený v lásce, otevřenosti druhým, ve kterém ví, že všechno, co má, není od Něj samého.¹ A člověk, který ví o svých chybách, který nemá co dát, je k Ježíši blíží.

Je to ale i zpráva pro ty kdo jsou sami se sebou spokojeni, ale s těmi druhými příliš ne. V druhém vidí problém. Možná máme objektivně problémy menší, ale Ježíš zde pořadí obrací, mění naši zažitou perspektivu. I když si třeba na rozdíl od nás ti druzí následky toho, co udělali, ponесou dlouho a bolestivě, přece mohou být dál. To zlé už v Božích očích není, a proto nemá být ani u nás. Navíc i když nedlužíme v hříchu snad tolik, přesto dlužíme Bohu a okolí možná právě tím, kolik jsme sami dostali. Možná právě proto, že jsme sami na začátku dostali třebas lepší startovní čáru a neudělali tak takové chyby, máme tolik co dát. A možná vůbec fakt, že se stavíme nad druhé, odhaluje problém – protože si neuvědomujeme, že všechno, co máme, není z nás, ale má stejný zdroj, jako to odpuštění pro tu ženu. Že to Boží k nám možná proudí úplně stejně, ale v jiné podobě. Šimonův postoj možná nemusel být vůči Ježíši tak excentrický, ale sám přijal od Boha už tím, čím byl, tolik, že mohl Ježíše uvítat lépe než formálně. Protože o to tu jde, aby každý dával Bohu zpátky, co sám dostal. Ta žena dostala vše a vše taky dala. Ne tak farizeus. I my jsme někdy spokojeni sami se sebou, ale neuvědomujeme si, že to, co máme, není z nás. Každý nádech, každá sekunda, každý malý či velký životní úspěch v sobě nese stejnou stopu Boží lásky, jaká se v tom prvním případě projevila v odpuštění. Ač Šimon, nebo bezejmenná žena, každý dostáváme od Boha to něco svého, ale každý jsme stejně závislí na Bohu.

Další žena, díky níž je odkryto to, kým Ježíš je. 1. Ten, který je blízko, neuvěřitelně, intimně blízko těm chudým, kdo v něm správně hledají odpuštění jako ta žena. 2. Ježíš může být stejně blízko i těm bohatým Šimonům, když si uvědomí, že všechno, co mají, není z nich, že jsou stejně chudí. Ti to mají paradoxně těžší. 3. Pro oba Ježíš najde správnou řeč. Tu skrze přijetí, tu skrze dobře dávkované napomenutí. Přesahuje pro druhé rámce etikety, ale bere v potaz skutečné potřeby a povahu toho druhého pro jejich dobro. A tak i my.

Díky Bohu za ženy i za tuhle hříšnou ženu.

¹ Často se vede debata, jestli je nejdřív odpuštění a pak láska jako důsledek, nebo láska jako příčina odpuštění. Láska jistě roste z odpuštění, ale láska je zároveň předpokladem odpuštění. V ní se odpuštění otevíráme, v ní se svobodně rozhodujeme, že se vzdáme své spravedlnosti a otevřeme se pro druhého, to je láska.